



Elvek és irányok II. Értékelés és fegyelmezés 2016. május 19.

1. Értékelés

- minden, ami visszajelzés a gyermek tevékenységére, teljesítményére és viselkedésére, az értékelés körébe sorolható: jegy/osztályzat, szöveges kiértékelő, szöveges önértékelés, önellenőrzés (eszközzel vagy írásos javítókulccsal), szóbeli visszajelzés, füzetbeli javítás, írásos kommentár – vagy akár egy bólintás, mosoly, vállveregetés;
- szoros összefüggésben van az önértékeléssel, hozzájárulhat a reális énkép kialakulásához, fokozhatja a motivációt, és segítheti a tanulás tanulását;
- nem mindegy, hogyan értékelünk, de az sem, hogy miként értelmezi az értékelést a gyermek, a szülő, a pedagógus;
- nem mindegy, hogy az értékelés (és annak értelmezése!) milyen választ ad a tanuló belső igényeire: tudásszomj, kíváncsiság, elismerés utáni vágy, kapcsolódás igénye stb.
- a jegy: ismeretet, készséget és befektetett munkát is tükröz;
- fejlesztő értékelés: a készségek begyakorlásának folyamatában van szerepe (kis jegy, javítás, az önellenőrzés különböző formái) → „a gyermeket önmagához viszonyítjuk”;
- szummatív értékelés: nagyobb egységek elsajátításának mértékét mutatja egy külső, objektív mércéhez képest (fejezet végi minősítés vagy jegy, félévi dolgozat, félévi és évi általános) → tantervi követelményekhez igazodik, és azt is célozza, hogy a gyermek megtalálja a számára legmegfelelőbb helyet a továbbtanulás során;
- utóbbi előrevetíti a vizsgahelyzeteket → a siker érdekében a speciális nevelési igényekkel rendelkező gyermekek érdekében mindenképp érdemes igénybe venni az esélyegyenlőséget segítő hivatalos intézkedéseket!
- a jó értékelés KRITÉRIUMORIENTÁLT, a gyermek számára is világos szempontokkal.

2. Fegyelmezés

- a nevelés és a tanítás nem választható el egymástól, mert azzal, ahogyan tanítunk, egyúttal nevelünk is – pl. saját tanuláért és házi feladatért vállalt felelősség, kooperatív tevékenységek, saját munka értékelése, új készségek és információk önálló felfedezése;
- a nevelés hátterében az iskola által felvállalt értékeknek kell állniuk: tisztelet, segítőkészség, odaadás, hitelesség, hit;
- egy-egy helyzet kezelésében a hosszú távú célokat is szem előtt tartjuk: önfegyelem, egymás tisztelete, önállóság, hatékony és békés konfliktuskezelés;
- a fegyelmezés a Montessori-szakirodalomban nem foglal el központi szerepet – de alapelvei megegyeznek azzal, amit ma pozitív nevelésnek/fegyelmezésnek nevezünk;
- fontos tudatosítanunk (pedagógusként és szülőként is), hogy milyen hozott mintákat adunk tovább vagy tagadunk meg → egyensúlyra törekvés;
- egészséges határok felállítására és fenntartására: gyermek-gyermek, gyermek-pedagógus, szülő pedagógus viszonyában egyaránt elengedhetetlen;
- nevelési elvek és értékek tekintetében a szülőnek és a pedagógusnak egyezsége kell jutnia;
- „helyzetfüggő nevelés” (Kádár Annamária): rugalmasan és hitelesen lehet csak kezelni egy-egy felmerülő helyzetet, és egy-egy gyermek is másként reagál akár ugyanarra mondatra is.

Ajánlott irodalom:

Kim John Payne: *Egyszerűbb gyermekkor* - Hogyan neveljünk nyugodtabb, boldogabb, magabiztosabb gyerekeket?, Kulcslyuk, 2013.

Jane Nelsen: *Pozitív fegyelmezés*, Reneszánsz 2013.
<https://www.positivediscipline.com/>

www.rigoeva.ro/p/rigo-eva.html
<https://www.facebook.com/RigoEvaPositiveParenting/>